

Zaterdagportret Ria van der Giessen

Tien jaar Chamber Music Festival: "Muziek maakt iets anders open in de mens. Daar ben ik van overtuigd."

za 4 feb, 06:00 · leestijd 11 minuten [Cultureel](#) [Zaterdagportret](#) Voorlezen

Ria van der Giessen. Foto: Brian Elings

Het begon tien jaar geleden met een spontaan plan: dochter Simone is altvioliste en zoekt met haar Engelse strijkkwartet een fijne locatie voor een concert in Nederland. Dat viel best te combineren met een bezoek aan haar ouders in Weesp. Het concert in de Van Houtenkerk werd enthousiast ontvangen en groeide uit tot een internationaal kamermuziekfestival met een eigen stichting, educatieprojecten en een aparte concertenreeks. De vrouw achter het succes is Ria van der Giessen, die al tien jaar onvermoeibaar de kar trekt.

Het Weesp Chamber Music Festival. Een hele mond vol. Wat is het eigenlijk? Ria: "Het is een klassiekemuziek-festival en wordt ieder jaar in het voorjaar gehouden, van 13 tot en met 16 april dit keer. Het programma duurt vier dagen met allerlei concerten rond een centraal thema, samengesteld door de musici. Samen met de vrijwilligers doe ik de organisatie. Daar zit een heel team achter."

Chamber Music, wat is dat?

Wat is Chamber Music? En waarom is het allemaal in het Engels? Ria lacht en wijst op een foto van haar dochter, een klein meisje met een grote viool. "Simone is als heel jonge violiste al naar het buitenland vertrokken. Ze woonde en werkte tien jaar geleden in Londen, als altvioliste in het Navarra String Quartet. Rond dit strijkkwartet zijn de eerste festivals

opgebouwd. De vier musici nodigden zelf mensen uit waar ze graag kamermuziek mee wilden maken, zodoende was alles vanaf het begin in het Engels.”

Muziek voor tussen de schuifdeuren, letterlijk in de woonkamer

“Kamermuziek is muziek die voor een klein gezelschap is gecomponeerd, dus niet voor een heel orkest. Bij een symfonieorkest heb je een podium vol met strijkers, blazers en percussionisten, dat kan zomaar 150 man bij elkaar zijn. Kamermuziek is voor kleine gezelschappen. Dat kan een strijkkwartet zijn met twee violen, een altviool en een cello. Maar het kan ook gaan om een zanger met pianobegeleiding of een piano met twee strijkers, allerlei samenstellingen zijn mogelijk. Het idee is dat het vroeger min of meer ‘tussen de schuifdeuren’ kon worden afgespeeld, letterlijk in de woonkamer.”

“Vraag het aan de liefhebber en die zal zeggen: kamermuziek is intiemer en persoonlijker dan wanneer je weggeblazen wordt door een heel orkest. Voor hen is het de meest subtiele en hoogstaande muziekvorm omdat je het intelligente samenspel tussen de instrumenten goed kunt zien en horen en dat maakt het op zijn eigen manier heel spannend. Maar dat is een kwestie van persoonlijke voorkeur.”

Musici vlak voor je neus

Dat nabije, dat is voor Ria van der Giessen een centraal aspect: “Wij willen graag dat iedereen zelf kan komen kijken en luisteren. Ja, zeker ook kijken, dat is zo’n totaal andere ervaring dan muziek over de radio beluisteren! Daarom hebben we vanaf het begin ook ingezet op kinderen familieconcerten en houden we de prijzen laag. Dat je internationale toppers voor een bescheiden prijsje vlak voor je neus kunt hebben, dat is echt heel bijzonder. Gewoon in Weesp.”

Ria spreekt snel en kwikzilverachtig. Tijdens het praten kijkt ze voortdurend of er genoeg thee is en koekjes, en ze regelt tussendoor nog wat kaarten voor het nieuwjaarsconcert. De voorzitter van het festivalbestuur houdt alles in de gaten. Ze heeft veel te vertellen, en ze heeft in die tien jaar dan ook al heel wat meegemaakt.

‘Laten we eens een concert in de Van Houtenkerk geven’

Hoe is het WCMF van een enkel concert uitgegroeid tot een heel festival? “Tien jaar geleden was het Navarra een opkomend kwartet, gevestigd in Engeland”, vertelt Ria. Als het kwartet in Nederland speelde logeerden ze vaak hier in Weesp, waar Ria’s dochter, altvioliste Simone, haar jeugd doorbracht. Bij die gelegenheden hadden ze repetitieruimte nodig. “Toen kwam die gedachte op: wat is hier een leuk kerkje. Want we wonen er pal naast. De Van Houtenkerk was toen nog niet gerenoveerd. Het was de toenmalige eerste violist die opperde: ‘Laten we dan eens een concert geven daar.’”

“Ik vond het best spannend, maar ik dacht: wat maakte het uit, het is te proberen. Toen bleek dat er heel veel belangstelling was, die kerk zat zo goed als vol. Dat was verbazingwekkend in die tijd, want er gebeurde haast niks in de Van Houtenkerk.” Ria lacht: “Hij stonk ook een

beetje, de vochtregulatie was niet goed, daarom moest er ook gerenoveerd worden, maar dat was toen nog niet gebeurd.”

En wat bleek: “De mensen kwamen. Het was geweldig. Ze speelden een heel modern stuk van Thomas Adès. Altijd spannend of dat wel aanslaat, maar het pakte supergoed uit, dus we dachten: dat doen we nog een keer. “De tweede keer was met Magnus Johnston op eerste viool, in de nieuwe samenstelling.”

Van concert naar festival

“Ach Ria, je moet gewoon wat fondsjes zoeken”

Na dat tweede concert zeiden de Navarra's: we willen hier wel een festival houden. Ria: “Een festival? Dat hadden wij nog nooit bij de hand gehad. Ik dacht nog: waar begin je aan? Ik werkte toen nog volop in de lichtreclame.”

Hoe wist je hoe je dat moest aanpakken? Dat wist ik helemaal niet. Maar ik had wel wat ervaring met fondsen aanvragen uit de tijd dat Simone als 15-jarig meisje naar Amerika ging met haar docent Jan Repko. Toen zei Jan: ‘ach Ria, je moet gewoon wat fondsjes zoeken.’”

“Dus ik ging aan de slag met zo'n fondsenboek. Ik zat in de commerciële wereld dus ik wist wel een beetje hoe dat in zijn werk ging. En ik weet nog heel goed dat ik hier van de markt terugkwam en mijn man Mels me wenkte: ‘Er is hier iemand aan de telefoon, die wil je 1200 gulden geven.’ Mijn boodschappen vielen zowat uit mijn hand! ‘Of je dat wilt?’” Ria slaakt een zucht: “Ik was perplex.” Dus die reis kon geboekt worden. “En daar ging ze, naar San Francisco. Vijftien jaar oud.”

Alles lukte

“We hebben hier achteraf ontzettend veel om gelachen, het was zo'n amateuristische toestand in het begin. Maar het lukte allemaal. Vanaf toen dacht ik bij dit soort zaken: ach, wie weet. Dus toen kwam dat idee van een festival. Daar heb je veel geld voor nodig. Ja, hoe doe je dat? Navarra was toen nog niet zo bekend in Nederland, dus dat ging niet vanzelf.”

“Als we nou de kinderen kunnen bereiken, dan komen de volwassenen ook wel.”

De Van Houtenkerk was inmiddels gerenoveerd en daaruit ontstonden mogelijkheden: “De eigenaar van de kerk, Stadsherstel, vond ons festival wel een goed idee om het kerkje te promoten, zij hebben ons toen flink ondersteund. De vraag was: hoe kun je hier in Weesp - er was nog niet zoveel op cultureel gebied - mensen naar een klassiek concert brengen? Hoe krijg je zo’n kerk vol? En voor meerdere dagen, met zo’n festival. Toen dacht ik: jeugd. Als we nou de kinderen kunnen bereiken, een kindervoorstelling doen, dan komen de volwassenen ook wel.”

“Maar hoe kreeg je de kinderen hier? Via de scholen, dus we gingen een schoolproject doen, een educatieproject. Daar bleken ook sponsors voor te zijn, het was een gouden greep. En de scholen vonden het geweldig.” Dat was de opmaat voor het festival.

Waar begin je aan?

Een educatieproject heeft heel wat voeten in de aarde. “Stadsherstel reageerde in eerste instantie met: waar begin je aan?” Maar Ria overtuigde ze ervan dat het nodig was om in Weesp de mensen te bereiken. En het werd een succes: “We hebben een festival van drie dagen gedaan, mét scholenproject.”

De educatieprojecten nemen een speciaal plekje in haar hart in. Ze memoreert genietend een hele rij hoogtepunten: violiste Marije die een klein meisje moest spelen terwijl ze zwanger was, de doodskisten die getimmerd moesten worden voor het Dracula-project met een griezelig geschminkte organist, de zoektochten naar de gekste attributen: “We deden het allemaal zelf.”

Klassieke muziek voor kinderen

Waarom is educatie zo belangrijk voor haar? “Dat komt eigenlijk ook door Simone, die op een school in Amsterdam zat met heel veel muziek en zang. Ik heb altijd gezien hoe dat haar gevormd heeft en hoe belangrijk dat was, ook voor haar latere ontwikkeling.” En dat wil de organisatie aan alle kinderen van Weesp meegeven.

“We zijn met musici de klassen in gegaan om met de kinderen een voorbereiding te doen op wat ze hier in de concertzaal zouden beleven. En om ze heel dicht bij de musici te brengen: heel gewone, leuke mensen. Dat ligt ook binnen het bereik van deze kinderen.” Met passie vervolgt Ria: “Alle scholen moesten weten: jongelui kunnen ook musiceren. Dat is gewoon iets dat me aan het hart ligt.”

“We hebben er toen ook het Cuypersensemble bijgehaald, een heel goed jeugdorkest. Het was geweldig! We hebben een heuse operadiva naar de klassen gestuurd (Weesper sopraan Aleksandra Anisimowicz) en een geweldige percussionist van het Radio Philharmonisch Orkest (Barry Jurjus). Ja met die projecten hebben we ons wel wat op de hals gehaald. Het was enorm veel werk.”

“Muziek maakt iets anders open in de mens. Daar ben ik van overtuigd”

Er werd Ria regelmatig gevraagd: waarom doe je het zo moeilijk? Waarom eigen producties? “Muziek naar de kinderen toe brengen, dat is mijn innerlijke drijfveer. Er zijn nu veel organisaties die ook vinden dat klassieke muziek voor kinderen essentieel is, zoals Muziek in de Klas, maar dat was toen nog maar heel pril. Wij waren daar vroeg bij, in het beginstadium. Mels en ik hadden dat gezien aan onze eigen kinderen. Muziek maakt iets anders open in de mens. Daar ben ik van overtuigd.”

Wind in de rug

“Praat ik te veel?”, vraagt Ria. In een adem vervolgt ze: “We hadden enorm de wind in de rug, iedereen was enthousiast, iedereen was blij. Stadsherstel ook, want wij plaatsten de Van Houtenkerk ineens in het centrum van Weesp.”

“Het was in het begin wel heel simpel allemaal hoor: we hadden nog geen website, kaartjes kon je via onze privémail bestellen en dan ging Mels die op de fiets afleveren. Voor iedere avond een ander kleurtje. Trouwens: je kunt ze nog steeds bij drogist Care+Beauty kopen, een overblijfsel uit het verleden, maar sommige mensen vinden dat juist prettig.”

De begroting vond ze best een zorg. De musici hadden het weleens bij collega's op een financiële strop zien uitlopen. “Ik heb toen heel stoer gezegd: ik zorg ervoor dat de financiën buiten jullie omgaan, dat je je daar geen zorgen over hoeft te maken. Niemand verwachtte er rijk van te worden, maar ik wist dat we behoedzaam moesten zijn. Als grotere organisaties hoorden wat ons geringe budget was, konden ze het niet geloven.”

Stadsherstel bood praktische hulp en het Prins Bernhard Cultuurfonds kwam aan boord. “We hadden in die eerste jaren nog zo veel te leren, dat ging ook niet altijd helemaal goed”, lacht Ria, terwijl ze haar ogen ten hemel slaat. “Soms werd het pas op de laatste dag geregeld,

maar het kwam toch altijd rond. We hebben toen snel een professionaliseringslag moeten maken.”

Stichting Chamber Music Weesp

In het tweede jaar werd er een stichting opgericht om fondsen te kunnen werven: de Stichting Chamber Music Weesp. “Dat was een geweldige tijd, er kwam een mooi bestuur tot stand en een mooi team. Notaris Van der Griend heeft ons toen ook goed geholpen. Dat zijn enorm mooie herinneringen, we hadden echt de wind in de zeilen.”

“Wij zitten nou eenmaal dicht bij het vuur en we willen goed zijn voor de musici. Ik weet hoe hard ze ervoor moeten werken.”

Via de connecties van het Navarra kwamen buitenlandse topmusici naar het festival. Ria: “Dat gaf een internationaal cachet, daarmee onderscheid je je. Er waren natuurlijk wel andere festivals in Nederland, ook veel grotere, maar die waren toen nog niet zo internationaal. Nu wel hoor: in Utrecht, Delft, Zeist. Maar dit was natuurlijk uniek.”

“We zijn ook wel tegen de visie van anderen ingegaan. Er waren bijvoorbeeld concertorganisatoren die vonden dat we de musici geen vliegtickets moesten betalen, maar wij zitten nou eenmaal dicht bij het vuur en we willen goed zijn voor de musici. Ik weet hoe hard ze ervoor moeten werken. Daar hebben de mensen soms geen idee van.”

Communicatie

“De leden van het kwartet hadden in het begin ook geen idee van wat er allemaal bij zo’n festival komt kijken. En ze zaten natuurlijk allemaal in Engeland, altijd op reis, dat maakte het soms wat lastig in de communicatie.”

“We hebben ook weleens paniek gehad: het was januari en er stond nog geen programma voor maart, als het festival zou zijn. Navarra speelde in de Wigmore Hall in Londen, daar zijn Mels en ik toen heengegaan: ze hadden ons nog nooit boos gezien, maar toen... we hadden er zo veel stress over! We zeiden: we willen nu een programma hebben, anders gaat het helemaal niet door. Tja, we waren zo blanco als wat. Dat gaat nu heel anders hoor, nu hebben de ladies het helemaal onder controle.”

Hoogtepunten

Je maakt wat mee, vertelt Ria geamuseerd. Ze herinnert zich een stel musici die nogal luidruchtig aan een relatie begonnen op hun logeeradres. “En ze hadden daar kleine kinderen!” Ze schiet in de lach: het is toch altijd heel goed gekomen.

Er was een beroemde pianist die afzegde op de ochtend van het hoofdconcert. Waar haal je zo snel iemand anders vandaan? “Dan ga je als een gek aan het bellen. Pianiste Katya Apekisheva was bereid om het te doen. Ze zat in Londen en zou die dag op vakantie gaan

met haar familie, maar ze was bereid om in een vliegtuig te springen. Het programma werd omgegooid en terwijl zij in de lucht hing zijn we zijn hier de bladmuziek gaan regelen. Ik weet nog hoe ze binnenkwam: ze wilde 'a shower, some soup and a piano'. Toen is ze bij onze burens achter de vleugel gekropen en gaan spelen: urenlang. Die avond speelde ze een uitvoering waar de vonken vanaf vlogen, met stukken erbij die ze nog nooit had gespeeld. Dat was top, top, top. Echt een hoogtepunt."

Corona

"Corona was verschrikkelijk. Sommige van onze musici konden nauwelijks rondkomen

De coronajaren waren heftig. Bizar genoeg sloeg de pandemie een dag na het festival toe: direct na de concerten ging alles op slot. "Er zijn toen ook mensen ziek geworden in die kerk, er is zelfs iemand overleden. Wij wisten nog helemaal niet wat er gaande was."

Ria herinnert zich dat er een buitenlandse gast was die geen handen wilde geven vanwege die ziekte die nog ver weg leek. "Dat leek ons toen een beetje overdreven. Als we toen hadden geweten wat de wereld en de muzieksector boven het hoofd hing?" Ria schudt haar hoofd. "Dat was verschrikkelijk. Een van onze trouwe teamleden is nog steeds niet hersteld. Dat was een heel donker dieptepunt."

"De jaren 2020 en 2021 waren heel zwaar en moeizaam. De heftigheid van wat er in de wereld rondging hing overal overheen. Sommige van onze musici konden nauwelijks rondkomen. Daarom voelt het nu in het jubileumjaar zo goed: we kunnen weer helemaal uitpakken, en dat gaan we ook doen; we gaan er een feestelijk jubileum van maken. We hebben een nieuwe artistieke directie en wat ook heel leuk is: de vier Navarra-leden van het allereerste begin zijn er dit jaar allemaal bij. Dat is prachtig, dat voelt als een ronde cirkel."

De artistieke directie van het WCMF:

Simone van der Giessen en Marije Johnston - foto: Rob van Dam Photography

Moet ik nog wel zo nodig?

“Dat je bezig bent met iets dat waardevol is vind ik heel stimulerend.”

Ria heeft de afgelopen jaren forse gezondheidsproblemen gehad. “Soms denk ik: moet ik nog wel zo nodig? Iemand anders moet het maar overnemen. Maar het is me toch heel dierbaar. Het is hard werken, maar dat mensen het altijd zo fijn vinden, dat vind ik heel stimulerend, dat je bezig bent met iets dat waardevol is.

“We werken ook steeds beter samen met de Weesper middenstand, die contacten zijn heel goed. In het begin kookten de vrijwilligers hier thuis voor de artiesten die tussen de repetities door bij toerbeurt eten. Dat was wel een hele happening soms. Er is weleens een hele lamsbout gebracht: wist ik veel, als vegetariër! Toen heb ik de jongens van het kwartet maar een schort omgedaan. Nu eten de musici aan een lange tafel bij Aaltje.”

Momenten van puur geluk

Ria spreekt over de bijzondere ‘substantie’ die altijd weer in de lucht hangt. “Beetje zweverig hè?” zegt ze met haar hoofd een beetje schuin. Ze legt uit wat ze ermee bedoelt: “Een bepaalde spanning en artistieke opwinding zo je wilt, die is er altijd. Zeker bij de zondagochtenden, die zijn bijna mytisch. Bijzondere muziek, het licht door de gebrandschilderde ramen... De kerk, die van zichzelf al zo mooi is, lijkt dan wel een juwelendoosje. Dat zijn momenten van puur geluk.”

“Ik denk weleens: o jeetje, het is altijd best een zware klus, er zijn zo veel dingen te regelen. Maar we hebben een mooi team. En we bouwen toch aan iets bijzonders, we zijn met mooie dingen bezig. Wij weten waar we het voor doen. Omdat de mensen het leuk vinden. En zolang de mensen het leuk vinden, gaan we door.”

Er staat een mooi programma klaar. De musici zijn uitgenodigd, het geld is zo goed als geregeld, nu kan er gefocust worden op de muziek. En die belooft weer geweldig te worden. Ria en haar team zijn er klaar voor.

Informatie over het festival op www.chambermusicweesp.nl

Foto: Brian Elings

Tekst: Sophie Kerssemakers